

Plan mot kränkande behandling samt aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier

Gäller för Bullmarks skola och fritidshem

Planens giltighetstid: 220101 - 221130

Innehållsförteckning

Vår vision	2
Ansvarsfördelning	3
Styrdokument	3
Barnkonventionen	3
Skollagen	3
Grundskoleförordningen	3
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet	3
Diskrimineringslagen	4
Definitioner	4
Kränkande behandling	4
Diskriminering	5
Direkt diskriminering	5
Indirekt diskriminering	5
Instruktioner att diskriminera	5
Bristande tillgänglighet	5
Trakasserier	6
Repressalieförbud	6
Sexuella trakasserier	6
Likabehandlingsteam 2021/2022	6
Skolans ordningsregler	7
Delaktighet i upprättande av planen	7
Utvärdering av förra årets främjande och förebyggande mål och aktiviteter samt rutiner och riktlinjer	8
Främjande arbete	9
Undersökning/kartläggning	10
Förebyggande aktiva åtgärder	13
Rutiner och riktlinjer, uppföljande åtgärder och dokumentation	14

Vår vision

Bullmarks skola är en plats att minnas som den plats där en får utvecklas som människa. En plats där en får bli sitt bästa jag. En skola som genom trygghet och trivsel ger goda studieresultat.

Ansvarsfördelning

Ansvarig för planen är rektor.

Styrdokument

Barnkonventionen

Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige. Många länder anpassar sina befintliga lagar efter konventionen, vilket Sverige också gjorde under många år. Sverige har valt att ta in hela konventionen i den nationella lagstiftningen.

Enligt de fyra grundprinciperna i barnkonventionen är alla barn lika mycket värda och har samma rättigheter, alla barn har rätt att överleva och utvecklas, barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet och varje barn har rätt att uttrycka sin åsikt och delta i beslut som rör dem.

Skollagen

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. (Skollagen 2010:800, 6 kap. 7 och 8 §§)

Grundskoleförordningen

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (Lpo 11, s 7)

Diskrimineringslagen

Diskrimineringslagen (2008:567) trädde i kraft 1 januari 2009 och har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

Den 1 januari 2017 ändrades bestämmelserna i diskrimineringslagens tredje kapitel. Lagstiftningens tidigare krav på att ta fram en årlig plan gällande diskriminering har ersatts med en skyldighet för skolan att arbeta med aktiva åtgärder enligt vissa bestämda steg samt dokumentera alla delar av detta arbete. Skolans arbete med aktiva åtgärder ska omfatta samtliga sju diskrimineringsgrunder. (Före 1 januari 2017 omfattades inte diskrimineringsgrunderna ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck) Det är en utvidgning jämfört med tidigare regler och det innebär att villkor, arbets- och studiemiljö och rutiner ska analyseras ur fler aspekter.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att utbildningsanordnare ska:

- Kontinuerligt undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
- Analysera orsaker till upptäckta hinder och risker
- Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
- Följa upp och utvärdera arbetet.

Utbildningsanordnare ska arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Definitioner

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Det kan också vara kränkande behandling om någon skickar elaka mail eller kommentarer på internet eller via sms. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas mobbning.

[Kränkande behandling enligt Skolverket](#)

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, bristande tillgänglighet (hör ihop med funktionshinder), sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I förskolan eller på skolenheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Direkt diskriminering

När någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. För att det ska räknas som diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av [diskrimineringsgrunderna](#). Om en händelse är diskriminering beror alltid på den enskilda situationen. Missgynnande är om någons handlande, beslut eller beteende får en negativ följd för någon annan, dvs. en skada, nackdel eller ett obehag. Det spelar ingen roll om det finns en avsikt att missgynna eller inte; det är effekten eller resultatet som avgör om det är ett missgynnande.

Indirekt diskriminering

När det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med visst kön, viss könsidentitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Då kan regeln vara diskriminerande, trots att det är samma regel som tillämpas för alla.

Instruktioner att diskriminera

När till exempel någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet kan utgöra diskriminering när en verksamhet inte gör tillräckligt för att en person med funktionsnedsättning ska kunna få tillgång till eller delta i verksamheten. Vad som är tillräckligt bedöms bland annat utifrån hur andra lagar reglerar tillgänglighet och hur den enskilda situationen ser ut. Förbudet ska bidra till att öka tillgängligheten i samhället så att människor med funktionsnedsättning kan delta på likvärdiga villkor.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning. Kan vara både psykiska, fysiska, verbala och genom sociala medier.

Repressalieförbud

Den som vill påtala eller anmäla diskriminering ska kunna göra det utan att behöva oroa sig för negativa konsekvenser. Därför innehåller diskrimineringslagen ett så kallat repressalieförbud, som skyddar den som påtalat eller anmält diskriminering från att bli bestraffad. Repressalier innebär att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling, som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält trakasserier.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Likabehandlingsteam 2021/2022

Likabehandlingsteamet består av representanter från skolans ledning och arbetslag.

Teamets medlemmar läsåret 2021/2022 är:

Anna-Karin Sjölander, rektor

Viktoria Sjögren, specialpedagog

Maria Fredriksson, fritidspedagog

Therese Ålstig, lärare 4-6

Andrea Jonsson, lärare 1-3

Britt-Marie Sandström, lokalvårdare

Kurator finns med som stöd och deltar vid behov i träffar.

Likabehandlingsteamet har som uppgift att kontinuerligt uppdatera och samordna verksamhetens arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Teamet ansvarar också för att initiera planarbetet mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier.

Likabehandlingsteamet har ett extra ansvar för att se över anmälningsstatistiken på skolenheten för en kontinuerlig kartläggning av arbetet samt för att ha samtal med elever som kränker för att få stopp på fortsatta kränkningar.

Skolans ordningsregler

Ordningsreglerna är framtagna tillsammans med skolans elever på klass- och elevråd.

Visa respekt för varandra	Var en bra vän	Var rädd om miljön
Prata med ett vårdat språk	Alla får vara med	Skräpa inte ner
Alla får se ut hur dom vill	Lämna ingen ensam	Inte förstöra saker
Inte leka brottningslekar	Slå inte någon	Var rädd om skolans saker
Putta ingen, även om ni leker	Hjälp varandra	Kleta inte häftmassa
Spring inte inomhus	Var snäll mot alla	Använd ingen mobiltelefon under skoltid
Skrik inte inomhus	Turas om så alla får vara med	Ta in skolans saker när ni använt dom
Gräv igen groparna efter dig i sandlådan	Dela med dig	Var rädd om bollarna
Inte slåss och bråka	Reta inte någon	Måla/rita inte på skolbyggnaden
Inte kasta snöbollar/snö	Ta hand om varandra	Kasta fruktrester i återvinningen
Inte förstöra det andra byggt i snön	Var uppmärksam så att alla får vara med	Ta hand om skolans saker
Inte hoppa på varandras skranor	Hitta på roliga saker tillsammans	Lägg tillbaka saker på sin plats
Inte knuffas	Hjälp varandra	Hjälp till med att hålla fint i lekoteket

Delaktighet i upprättande av planen

Rektor ansvarar för att planen utarbetas, vilket gjorts tillsammans med likabehandlingsteamet och övrig personal.

Eleverna har varit delaktiga i planen genom diskussioner och utvärderingar i klasserna samt på elevrådet. Eleverna har även fyllt i en trivselenkät en gång per termin, vilket är en viktig utgångspunkt i vår likabehandlingsplan. Eleverna har genom diskussioner och arbete under första skolveckan gjorts delaktiga i vårt likabehandlingsarbete.

På grund av pandemin har förutsättningarna för vårdnadshavarnas delaktighet försvårats, då föräldramöten inte hållits under höstterminen.

All personal är skyldiga och tar eget ansvar för att ta del av planen. Hos personalen förankras planen under tiden den jobbas fram samt under hela läsåret via schemalagda diskussioner på konferenstid samt andra gemensamma träffar. De verktyg som främst legat till grund för utformandet av planen har varit: kränkingsärenden i prorenata, trivselenkäter, elevhälsoträffar (EHT) samt iakttagelser och erfarenheter från det dagliga arbetet med klasserna.

Utvärdering av förra årets främjande och förebyggande mål och aktiviteter samt rutiner och riktlinjer

Föregående års mål och aktiva åtgärder utifrån sexuella trakasserier, kränkande behandling samt de sju diskrimineringsgrunderna

1. Utemiljö, raster och trygghet - berör samtliga diskrimineringsgrunder, kränkande behandling och sexuella trakasserier.
 - a. utveckla utemiljön med enkla, tillgängliga medel
 - b. utveckla arbetet med rastaktiviteter
 - c. uppmärksamma all personal på problematiska områden
 - d. kapprum och gemensamma utrymmen
2. Tillgängliga lärmiljöer - berör diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning.
 - a. återkommande diskussioner om lärmiljö och trygghet
 - b. all personal deltar i kompetensutveckling om kooperativ lärande kopplat till tillgänglighet och delaktighet

Utvärdering av aktiva åtgärder samt rutiner och riktlinjer

1. Skolan har under höstterminen bytt lokaler och har därmed också helt nya förutsättningar när det gäller utemiljön. En pedagog har ansvar för lekoteket och rastaktiviteterna, vilket skapat fler möjligheter för eleverna att delta i meningsfulla rastaktiviteter. Eleverna har varit delaktiga i planeringen av rastaktiviteter genom att ge förslag. Eleverna är också delaktiga genom att de turas om att stå i lekoteket. Att uppmärksamma problematiska områden på skolgården är ständigt aktuellt. Vi systematiserar den med trygghetsvandring.
2. Pedagogerna har fått fler verktyg i sin undervisning samt ökad medvetenhet och förståelse för elevernas behov och svårigheter. De fysiska lärmiljöerna är genomtänkta.

Hur/Vem/vilka har deltagit/samverkat?

Utvärderingen av de aktiva åtgärderna har gjorts i likabehandlingsteamet. Utvärderingen av skolans rutiner och riktlinjer har gjorts i samband med elevhälsoträffar (EHT) och likabehandlingsträffar. I arbetslagen görs också kartläggningar, analyser och utvärderingar.

Främjande arbete

Gör så här:

1. Vad är det ni gör eller har planerat att göra för främjande arbete under kommande läsår utifrån diskrimineringsgrunderna, utgå från en diskrimineringsgrund i taget (7 stycken), sexuella trakasserier och kränkande behandling?
2. Vilka är de aktiva åtgärder just nu?
3. Se till att de aktiva åtgärderna är mätbara
4. Bestäm vem som är ansvarig och när de ska genomföras

Diskrimineringsgrunder (7 st.), sexuella trakasserier och kränkande behandling:

Kön
Könsidentitet/könsuttryck
Etnisk tillhörighet
Religion eller annan trosuppfattning
Funktionsnedsättning
Sexuell läggning
Ålder
Sexuella trakasserier
Kränkande behandling

Vad är det för främjande arbete som görs:

(Exempel på det kan bl.a. vara ”Vi kommer under hösten att öka personalens och barnens kompetens kring diskrimineringsgrunden, könsidentitet och uttryck”)

Vilka är de aktiva åtgärderna:

Exempel på en aktiv åtgärd kan vara "Vi ska alla i personalen gå och lyssna på Sara Lund/Claes Schmidt) samt läsa och diskutera böckerna; Jazz, Saker som vi döljer samt boken Trans, kön och identitet"

Vem är ansvarig och när ska det genomföras:

Exempel kan vara: Föreläsningen är obligatorisk för all personal och böckerna ska diskuteras på arbetsplatsträffar under oktober och november, ansvarig är rektor.

Utvärdering av åtgärderna:

Undersökning/kartläggning

Undersökningen/Kartläggningen visar var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och repressalier i er verksamhet. Den kunskapen ligger sedan till grund för skolans/förskolans förebyggande åtgärder.

Gör exempelvis så här:

1. Leta fram en karta över inom- och utomhusmiljön på er förskola/skolenhet, markera ut de platser där det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Utgå från **varje diskrimineringsgrund 7 st., sexuella trakasserier och kränkande behandling.**
2. Gå igenom era regler, rutiner, intagning, inskolning, gruppindelningar, mat, böcker, jargong, social gemenskap, attityder, miljön, normer, strukturer, vuxentäthet ute/inne, m.m.
3. Titta även på hur behovet av fortbildning ser ut för personalen
4. Barn och personal ska vara delaktiga i undersökningen/kartläggning arbetet
5. Se även under förslag på undersökning/kartläggningsmetoder nedan

Beskriv hur ni gör er undersökning/kartläggning, vilka som deltar, och hur ni analyserat orsakerna till de risker och hinder som ni har upptäckt i detta steg:

Ytterligare förslag på undersökning/kartläggningsmetoder:

- Planerade samtal med barnen/eleverna både enskilt och i grupp utifrån manual
- Enkäter till både barn/elever och vårdnadshavare
- Statistik över incidenter
- Trygghetsvandringar**
- Observationer
- Karusellen*

Dokumentation av undersökningen/kartläggningen; Vem? När? Hur? Vart ska det förvaras?

***Karusellen** är en metod att använda med både personal och elever (elevråd). Inte samtidigt utan vid olika tillfällen.

Alla 7 diskrimineringsgrunderna, kränkande behandling och sexuella trakasserier skrivs upp på var sitt A3 papper under rubrikerna Främjande och Förebyggande arbete.

Dessa A3 papper (9 stycken) sätts upp på väggen och personalen får gå runt och skriva upp vad de gör för främjande arbete på varje papper. När alla gjort det sätter man sig 3 och 3 under 15 minuter och diskuterar/analyserar hur det kommer sig att det görs mer inom vissa diskrimineringsområden och mindre på vissa, kanske till och med inget alls under en del.

Utifrån de diskussionerna går alla en runda till och skriver in vad som behöver göras, kom ihåg att skriva det som en aktiv åtgärd eftersom det är ett riskområde.

Sen samlas alla papper in och några, exempelvis trygghetsteamet sammanställer materialet som en del i kartläggningen/undersökningen

Exempel på hur det kan se ut:

Främjande arbete

Funktionsnedsättning

Här nedan skriver alla vad de gör

Om det inget står så är det absolut ett riskområde

Förebyggande arbete

Funktionsnedsättning

Aktiv åtgärd:

Ansvarig:

När ska det göras:

****Trygghetsvandring** är en viktig del av planen mot diskriminering och kränkande behandling. Vandringen genomförs i små barngrupper det hjälper pedagogerna att se och förstå ute- och inomhusmiljön ur barnets perspektiv. Otrygga miljöer kan upptäckas och åtgärdas och på så sätt ökar tryggheten för barnen. Här får barn och elever chansen att berätta hur de upplever olika platser i inne- och utemiljön. Grönt kort: det känns bra. Rött kort: det känns inte bra. Trygghetsvandringen är ett konkret sätt att se miljön ur barnens perspektiv.

Förebyggande aktiva åtgärder

Förebyggande aktiva åtgärder är de åtgärder som behövs för att undanröja de riskområden ni hittat när ni har undersökt/kartlagt er förskolas/skolenhets verksamhet

Gör så här:

1. Gå igenom er undersökning/kartläggning resultat och er analys av den.
2. Hitta aktiva åtgärder utifrån varje diskrimineringsgrund, sexuella trakasserier och kränkande behandling **där ni har riskområden.**
3. Se till att de aktiva åtgärderna är mätbara och går att utvärdera.
4. Tidsplanera åtgärderna och genomför dem så snart som möjligt, bestäm även vem som är ansvarig för att genomföra åtgärderna.

Beskriv förskolan/skolenhetens riskområden utifrån undersökning/kartläggning resultat och analys utifrån diskrimineringsgrund, sexuella trakasserier och kränkande behandling:

Exempel kan bl.a. vara:

Kränkande behandling

"På vår skola har vi inget väl fungerande rastvaktssystem och statistiken för anmälan om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (incident rapporteringen) visar att det händer många kränkningar på skolgården vid parkeringen"

Sexuell läggning

"På vår förskola använder vi färdiga blanketter där det bl.a. står: ange namn på mamma och pappa, föräldrar, etc".

Aktiva åtgärder för att undanröja riskområden:

Exempel kan vara:

Kränkande behandling

"Vi gör ett rastvaktsschema som tydliggörs för all personal och det ska alltid finnas en vuxen vid riskområdet"

Sexuell läggning

"Vi kommer att se över alla våra blanketter och ändra så att det bl.a. står vårdnadshavare istället för föräldrar samt att vi köper in barnböcker som belyser olika familjekonstellationer"

Vem är ansvarig och när ska det genomföras:

Exempel kan vara:

Kränkande behandling

"Rektor är ansvarig för schemat och det ska göras nästa vecka samt implementeras på personalmötet i slutet av nästa vecka"

Sexuell läggning

Katarina och Gunilla har ansvaret att titta över alla blanketter under nästa veckas kvällsmöte och Peder tar kontakt med biblioteket och får tips på böcker som han får beställa senast om två veckor.

Uppföljning och Utvärdering av undersökningen/kartläggningen, analysen och aktiva åtgärder. När det är klart ska de erfarenheter som ni har fått av arbetet gå att använda i steg 1 (undersökningen) i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Rutiner och riktlinjer, uppföljande åtgärder och dokumentation

Gör så här:

1. Skriv in förskolans/skolenhetens riktlinjer som markerar att diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier inte accepteras.
2. Skriv in era rutiner som dels klargör hur förskolan/skolenheten ska agera om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling påstås ha inträffat, dels ange vem den som anser sig trakasserad/kränkt ska vända sig till och vem som ansvarar för att händelsen eller påståendena utreds. (finns under rubriken Akuta åtgärder i detta dokument)

3. Stödmaterialet finns inlagt i Prorenata och under rubriken Akuta åtgärder i detta dokument samt under beslutsmallar på intranätet
4. Dokumentationen sker i Prorenata när barn/elever blir utsatt för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och eller kränkande behandling

Riktlinjer:

Alla barn och elever i Umeå Kommun ska känna sig trygga i förskolan och skolenheten. Ingen ska behöva bli diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad, kränkt eller utsatt för repressalier. Därför är trygghet, trivsel och studiero viktigt i våra verksamheter.

Bullmarks skolas verksamhet skall vara trygg för våra elever och fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Om vi upptäcker att sådant förekommer, ska vi med all kraft se till att det upphör.

Skolenhetens rutiner:

Umeås för- och grundskolas anmälningsrutiner

- Personal och rektor anmäler kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i verksamhetssystemet prorenata
<https://journal.prorenata.se/contactform/umea-kommun/krankningsanmalan-grundskola/>
- Rektor lägger till Jämlikhetsutvecklare i prorenata, då kommer det till huvudmannens kännedom.
- Jämlikhetsutvecklare med inriktning likabehandling tar löpande del av de anmälningar som görs och stödjer rektor vid behov.
- Vid behov att snabbt sätta in resurser kontaktar jämlikhetsutvecklare elevhälsochef som beslutar om kompletterande insatser.

Rutin vid misstanke om trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar mellan elever

- Barn/Elev som känner sig trakasserad, sexuellt trakasserad, kränkt eller upplever att något annat barn/elev blir trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt kan ta kontakt med en vuxen på förskolan eller skolenheten som barnet/eleven känner förtroende för.
- Den vuxne värderar inte händelsen i detta läge utan lyssnar in berättelsen
- Den vuxne som upptäcker/får kännedom om att ett barn/elev upplever sig utsatt för trakasserier/sexuella trakasserier/kränkningar informerar rektor muntligt och/eller gör en anmälan i verksamhetssystemet Prorenata samma dag. För att det ska komma till huvudmannens kännedom måste rektor lägga till jämlikhetsutvecklare till ärendet
- En utredning initieras skyndsamt (samma dag) av rektor. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Utredningen bör innehålla samtal med de elever som är inblandade i händelsen så att dessa får redogöra för sin uppfattning av det inträffade.

- När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådant fall vilka åtgärder. Rektor beslutar också vem som ska se till att de beslutade åtgärderna utförs.
- Vårdnadshavare till barn/elever som är inblandade i händelsen informeras samma dag som händelsen sker.
- Uppföljningssamtal sker med inblandade barn/elever inom 1 vecka. Enskilda samtal och/eller samtal i grupp. Vid behov sker ytterligare uppföljning.
- Dokumentation avseende utredning, åtgärder och uppföljning sker löpande i verksamhetssystemet Prorenata.
- Om händelsen hade kunnat leda till ohälsa/skada (tillbud) eller ohälsa/skada uppstått ska händelsen anmälas till arbetsmiljöansvarig rektor via Stella, Umeå Kommuns rapporteringssystem för arbetsmiljöhändelser. Rektor ansvarar för att utreda händelsen och vidta åtgärder i arbetsmiljön för att förebygga att liknande händelser inte uppstår igen. Tillbud och skador för personal och elever från förskoleklass och uppåt som bedöms vara allvarliga ska rektor enligt Arbetsmiljölagen snarast anmäla till Arbetsmiljöverket. Rektor för grundskola, förskoleklass och grundsärskolan har möjlighet att besluta om disciplinära åtgärder enligt bestämmelserna i 5 kap. skollagen 2010:800

Rutin vid misstanke om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar mellan elever

- Barn/elev/vårdnadshavare/personal tar kontakt med någon anställd på förskolan eller skolenheten som man har förtroende för och informerar om att man misstänker att ett barn har blivit diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av vuxen.
- Den vuxne värderar inte händelsen i detta läge utan lyssnar in berättelsen.
- Den vuxne som fått kännedom om att ett barn/elev kan ha blivit diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av personal informerar rektor muntligt och/eller gör en anmälan i verksamhetssystemet Prorenata samma dag. För att det ska komma till huvudmannens kännedom måste rektor lägga till jämlikhetsutvecklare till ärendet.
- Vårdnadshavare till barn/elever som är inblandade i händelsen informeras.
- Närmaste chef påbörjar en utredning med att objektivt kartlägga vad som har skett. Syftet är inte, i detta läge, att utreda skuldfrågan. Kartläggningen ska påbörjas skyndsamt genom samtal med berörda. Vid behov av stöd i detta arbete kontaktas för- och grundskolechef och/eller personalfunktionen.
- Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Konstateras brister i anställningen ska utredning och åtgärder genomföras i enlighet med gällande riktlinjer för brister med koppling till anställningsavtalet samt gällande delegation. Dokumentation ska ske i systemstödet Novi. Läs mer och följ rutin Brister kopplat till anställningsavtalet.
- När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådana fall vilka åtgärder.
- Vårdnadshavare till barn/elever som är inblandade i händelsen informeras.
- Rektor genomför uppföljningssamtal med aktuellt barn/elev/vårdnadshavare/personal inom en vecka. Vid behov sker ytterligare uppföljning

- Utredning, bedömning och vidtagna åtgärder ska dokumenteras av ansvarig chef.

Stödmaterial från intranätet

[Stödmaterial för dokumentation kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling](#)

[Förslag på handlingsplan vid kränkande behandling eller trakasserier](#)

[Förslag på handlingsplan vid sexuella trakasserier](#)

Stödmaterial finns även inlagt i Prorenata.

Dokumentation och vårdnadshavares rätt till information

Dokumentation

All dokumentation ska vara skriftlig. Anmälan ska göras i verksamhetssystemet Prorenat och fyllas i vid varje fall av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Det ska göras en anmälan för varje utsatt elev som är aktuell i ärendet. Det ska tydligt framgå i utredningen vad som har hänt, vilka elever som är inblandade, om det har bedömts vara kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering i lagens mening, vilka åtgärder som har vidtagits och hur uppföljning kommer att genomföras. Ärendet initieras direkt när anmälan görs i Prorenata och fylls på löpande under ärendets gång. *(enligt uppgift från kommunjurist Carina Lidgren, 190122)*

Dokumentation av utredningen och åtgärderna är ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekterna av åtgärderna.

Rektor är ansvarig för att varje enskilt fall följs upp och dokumenteras men uppgiften kan delegeras. Rektor är ansvarig för handläggning, dokumentation och uppföljning av fallet.

Genom dokumentation kan förskolan eller skolenheten även uppmärksamma om de inträffade kränkningarna/trakasserier är del av ett större problem som kräver mer omfattande generella insatser.

Vårdnadshavares rätt till information

Om huvudmannens utredning om kränkande behandling leder till att man vidtar åtgärder mot en enskild person räknas det som myndighetsutövning. Då har eleven och vårdnadshavaren rätt att få ta del av information i ärendet, till exempel dokumentation om uppgifter och beslut och motivering av beslut. I 29 kapitlet 10 § skollagen finns det hänvisningar till alla de rättigheter man har i samband med myndighetsutövning i skolan.

Källa: 29 kapitlet 10 § skollagen.

